

OPONENTNÍ POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

Advanced Analysis and Testing of Space Equipment Systems

Ing. Václav Lazar

1. Aktuálnost tématu disertační práce

Uvedený název předložené disertační práce Ing. Václava Lazara je velmi obecný, proto za téma práce je možné považovat problematiku experimentálního určení tepelného odporu v kontaktu za relativně velmi nízkého přitlačného tlaku v podmínkách vakua i podmínkách atmosférických. Práce je reakcí na vzniklou potřebu určení tepelných odporů v kontaktu, nutných pro kalibraci stávajícího měřicího zařízení, tepelně-vakuové komory, bez nutnosti její rozsáhlejší přestavby.

Stanovení tepelného odporu v kontaktu či součinitele přestupu tepla v kontaktu je poměrně náročný úkol, protože tyto veličiny jsou závislé na množství parametrů. I přes dobré pokrytí této problematiky dostupnou literaturou je její výzkum stále ještě nutný. Proto je téma možné hodnotit jako aktuální.

2. Splnění stanovených cílů disertační práce

Cíle práce jsou doktorandem definované v kapitole č.4. Hlavním cílem je odhad součinitele přestupu tepla v kontaktu mezi dvěma tělesy zhotovenými z mědi. Dílčí cíle jsou pak definovány jako:

- Posouzení nové metody měření tepelného toku pro experimentální vyhodnocení a simulaci rozložení teplot.
- Vyhodnocení nejistot měření při experimentech ve vakuové komoře.
- Porovnání dat z experimentu s hodnotami modelu.

Lze konstatovat, že cíle byly splněny. Výhrady jsou uvedeny dále v textu.

3. Postup řešení problému a výsledky práce

Téma disertační práce je zpracováno standardním způsobem od literární rešerše přes návrh nového způsobu určování tepelných odporů v kontaktu až po provedení experimentu a jeho vyhodnocení. Za výsledky práce lze považovat:

- Doktorand představil novou metodu měření hodnot součinitele přestupu tepla v kontaktu, založenou na instalaci senzoru tepelného toku do stávající tepelně-vakuové komory. Z práce není jasné, zda návrh a realizace adaptace komory je vlastní prací doktoranda.
- Doktorand provedl analýzu nejistot měření.
- Doktorand provedl ověření metody experimentálním určením hodnot součinitele přestupu tepla v kontaktu mezi dvěma tělesy, zhotovenými z mědi, za relativně velmi nízkých hodnot přitlaku a jejich srovnání s hodnotami získanými z rešerší a výpočtem dle zvoleného vzorce (modelu).
- Doktorand provedl analýzu vlivu některých parametrů (vliv přítomnosti či nepřítomnosti senzoru tepelného toku, vliv regulace teploty a vliv okolní teploty) a určil omezení užití metody.

4. Význam pro praxi a další rozvoj vědního oboru

Práce přinesla nové poznatky v oblasti tepelného odporu v kontaktu při nízkých hodnotách přitlačného tlaku a prověření možností praktické realizace adaptace existujícího měřicího zařízení, tepelně-vakuové komory.

5. Formální úprava disertační práce a její jazyková úroveň

Vlastní vysvětlivkový spis obsahuje dle mého názoru nadměrné množství chyb a nepřesností. Někdy je obtížné určit, zda se jedná o důsledek nepozornosti či spěchu, anebo špatného náhledu na problém. Nedostatky, které lze považovat za formální a jazykové, budou uvedeny v této kapitole, nedostatky v obsahu práce pak v kapitole č. 6.

Práce je relativně náročná na pochopení. Některé kapitoly jsou extrémně stručné, bez podání základního vysvětlení některých aspektů, byť jsou pro práci zásadní. Situaci zhoršuje i fakt, že zcela chybí seznam použitých symbolů (práce obsahuje pouze seznam zkratk) a že doktorand navíc občas používá stejné označení pro různé veličiny (*TCC*, *H*).

Struktura práce je logická.

Práce je psána v angličtině a dle mého názoru je po jazykové stránce na odpovídající úrovni. Doktorand se ale nevyvaroval některých pravopisných chyb (str. 23, 25, 27, 59). Také v česky psaném abstraktu lze, bohužel, nalézt chyby.

Práce obsahuje i další nedostatky. Jedná se například o:

- Chyby v uvedených matematických vzorcích (3.1, 3.2, 3.7, 3.20, 7.1).
- Neustále se opakující nekorektní zápis mocnin jednotek (například W/m^2K).
- Špatně uvedenou jednotku u Stefan-Boltzmannovy konstanty (str. 20).

Po grafické stránce je práce dle mého názoru v pořádku. Některé obrázky jsou ale v tištěné verzi práce špatně „čitelné“ kvůli jejich malé velikosti nebo nízkému barevnému kontrastu. V oblasti použití obrázků případně tabulek lze nalézt další nedostatky, z nichž bych uvedl jen některé:

- Přehozené číslování obrázků na straně 24.
- Nesoulad v hodnotách součinitele tepelné vodivosti mědi v tabulkách č. 6.1 a 6.2 a chyba v poznámce pod čarou.
- Matoucí nedodržení jednotných barev průběhů teplot v grafech na obrázcích 6.3 až 6.8.
- Stejně označení dvou různých obrázků na straně 5.

6. Připomínky a nedostatky

Z mnoha nedostatků a připomínek budou uvedeny ty nejpodstatnější.

Úvahy o velikosti tepelného odporu v kontaktu, uvedené v práci na začátku kapitoly č.5, považuji za nesprávné. Stejně tak i důležitou rovnici pro výpočet součinitele přestupu tepla v kontaktu (5.10). Poměrně zvláštní je fakt, že doktorand v další práci (analýza nejistot, určení hodnot součinitele přestupu tepla v kontaktu z měření) očividně používá rovnici správnou, mírně odlišnou.

Za podstatný nedostatek ve vědecké práci, zabývající se měřením teploty, považuji označení senzoru PT100 za termočlánek (Thermocouple).

Chybí detailnější informace o senzoru tepelného toku FHF02, na kterém je nová metoda založena, a na způsobu jeho aplikace. Tedy jestli byl senzor nějakým způsobem lepen (jak předepisuje výrobce), nebo byl držen pouze sevřením mezi horní deskou a vzorkem. Podaná informace že pro fixaci byla použita kaptonová páska a uvedená fotografie situaci příliš neosvětluje. Dle mého názoru by bylo vhodné uvést také náčrt senzoru s jeho rozměry a jeho základní technické údaje.

Podobně v popisu tepelně-vakuové komory by bylo přínosné uvést alespoň její základní rozměry.

Detailnějším způsobem mohla být dle mého názoru zpracována oblast odhadu nejistot měření.

V práci lze nalézt nesoulad v uváděné hodnotě přítlačného tlaku během měření. Na stranách 16 a 33 je uváděná hodnota 0,075 MPa a dále v práci pak hodnota 0,036 MPa.

Rovnice 3.13 na straně 26 není rovnice tepelného odporu v kontaktu, jak uvádí doktorand, ale rovnice pro výpočet celkového součinitele přestupu tepla v kontaktu. Zcela zde chybí jednotka této veličiny.

Na straně 28 by u rovnice 3.18 bylo vhodné uvést literaturu, ze které bylo čerpáno.

Posouzení správnosti naměřených hodnot součinitele přestupu tepla v kontaktu pomocí hodnot či modelů, získaných z literatury, je obtížné. Důvodem je velmi nízký přítlačný tlak, ležící víceméně mimo oblast, pokrytou literaturou. Při cca. 4-násobně vyšších přítlačných tlacích jsou hodnoty součinitele přestupu tepla v kontaktu získané doktorandem z literatury o tisíce procent vyšší než hodnota naměřená. V případě výpočtu podle převzatého vzorce jsou hodnoty součinitele vyšší o desítky procent. Autorovo vysvětlení, že použitý model má svá omezení v oblasti velmi nízkých přítlačných tlaků, je dle mého názoru nedostatečné. Řešením by bylo aplikovat během experimentů vyšší přítlačný tlak, což by ale zřejmě vyžadovalo radikálnější zásah do konstrukce celé komory.

7. Vyjádření k tezím

Dodaná pracovní verze tezí je zkrácenou verzí disertační práce, obsahuje tedy většinu jejích nedostatků. Formální požadavky, kladené ve jmenovacím dopise od předsedy komise, dle mého názoru teze splňují.

8. Dotazy

Z důvodů uvedených v závěru nemám žádný dotaz.

9. Závěr

Ing. Václav Lazar vypracoval a předložil disertační práci, která se zabývá problematikou z oblasti určování součinitele přestupu tepla ve styku mezi tělesy. Vytyčené cíle byly sice splněny, práce ale dle mého názoru po formální a obsahové stránce nespĺňuje požadavky na disertační práci. Doporučuji práci přepracovat, a tudíž ji **nedoporučuji k obhajobě** a nedoporučuji tedy ani udělení titulu Ph.D.

V Brně 22. srpna 2024

doc. Ing. Václav Tríska, Ph.D.